

Sieciowe systemy operacyjne

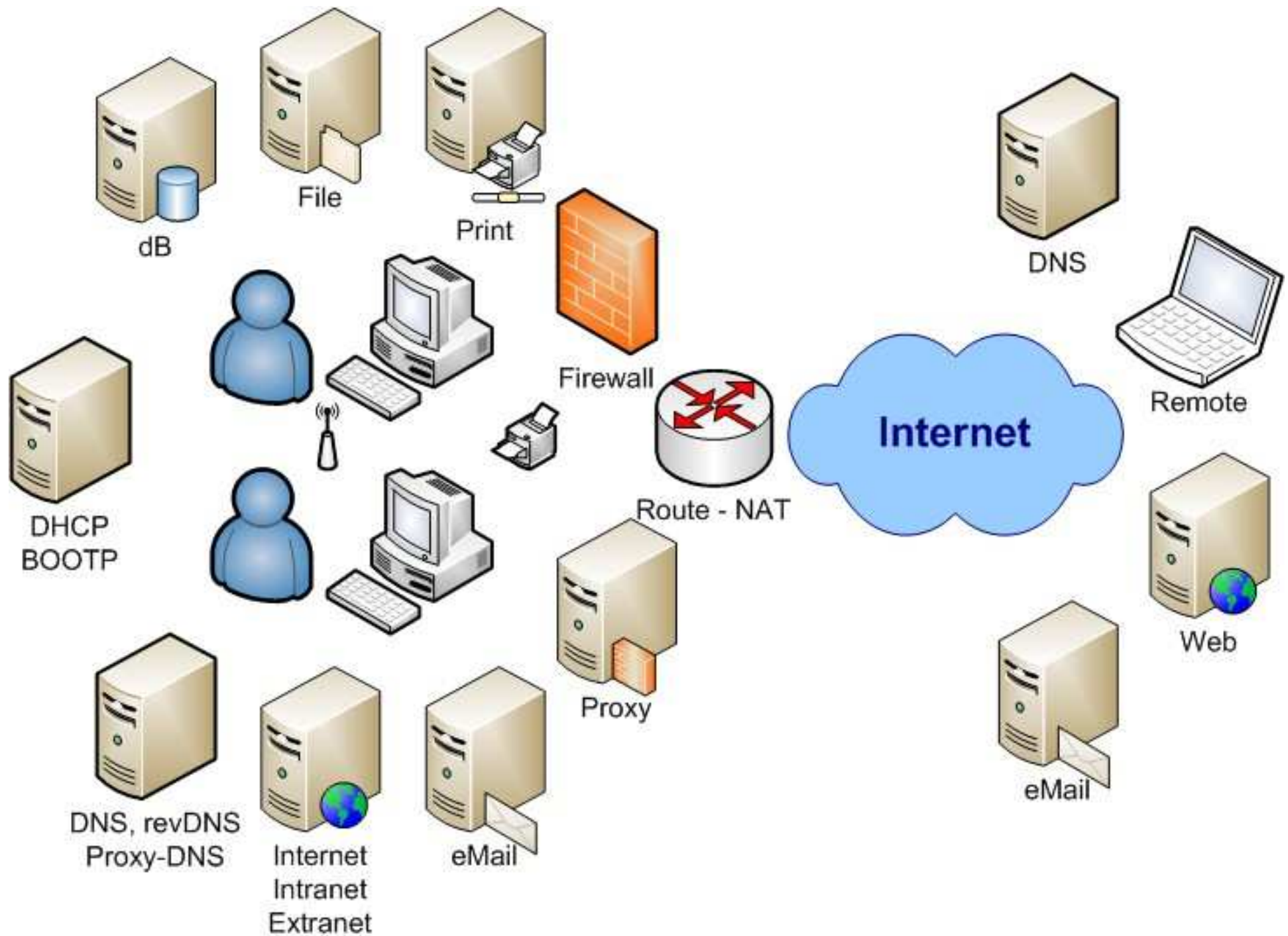
Część 3. Usługi sieciowe

Autor Wojciech Gumiński

Ostrzeżenie:

Informacje zawarte w tym dokumencie są materiałami pomocniczymi do prowadzenia wykładu. Nie zastąpią ani podręcznika, ani tym bardziej obecności na wykładach. Niektóre wpisy w przykładowych plikach konfiguracyjnych mogą być wzajemnie sprzeczne, ale ilustrują możliwości uzyskania określonych właściwości usług.

Metody konfiguracji urządzeń w sieciach IP

- Manualne
  - Interfejs CLI
  - Interfejs GUI
  - Interfejs Webowy
  - Lokalne (konsola RS, konsola CLI i GUI)
  - Zdalne (Telnet, SSH, WWW)
- Automatyczne
  - DHCPv4 (RFC2131, RFC2132 dawniej RFC1541, RFC1533)
  - SLAAC IPv6 (RFC2462)
  - DHCPv6 (RFC3315)

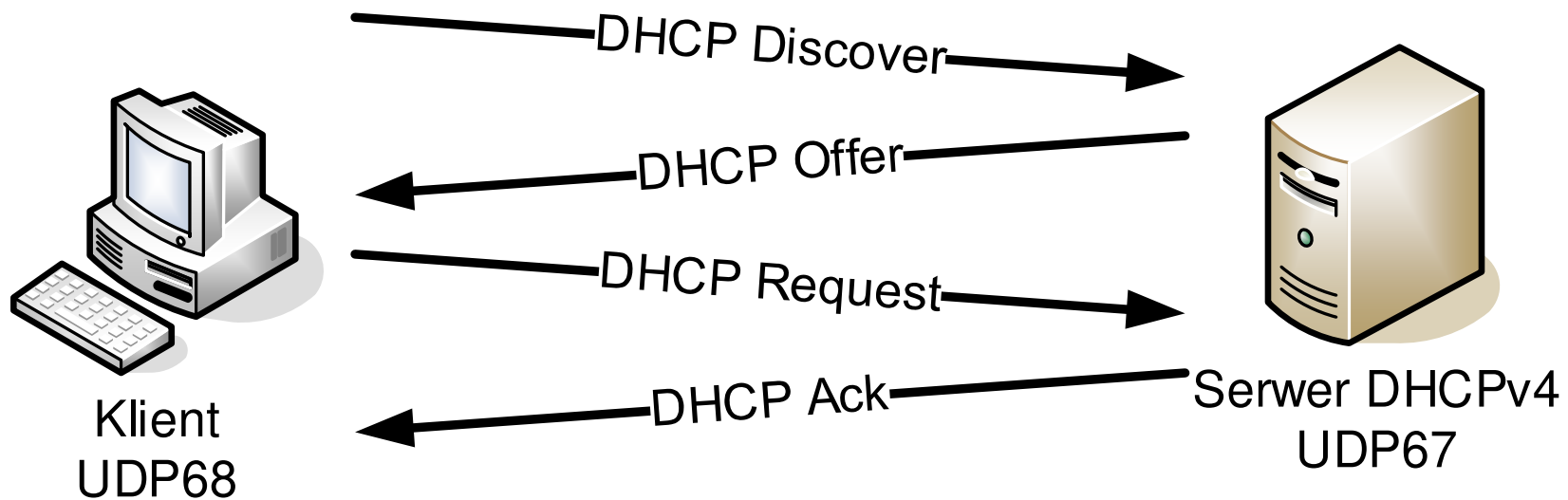
DHCPv4 (RFC2131)

Dynamic Host Configuration Protocol

- **Możliwość automatycznego konfigurowania ustawień sieci dla hostów w sieci lokalnej.**
- **Kilkadziesiąt standardowych opcji konfiguracji hosta (RFC2132).**
- **Możliwość przekazywania żądań i ofert DHCP poprzez przekaźniki (ang. *Relay*) poza lokalną sieć.**
- **Możliwość rezerwacji statycznych parametrów dla wybranych hostów.**
- **Wygodna, centralna administracja adresami IP i konfiguracjami hostów.**
- **Kłopotliwe działanie w sieciach o słabej jakości łączy np. WiFi.**

DHCPv4

Dynamic Host Configuration Protocol

Przykładowa konfiguracja /etc/dhcp/dhcpd.conf

#Opcje globalne

Serwer WINS

option netbios-name-servers 10.8.0.254;

Serwer DNS podstawowy i zapasowe

option domain-name-servers 10.8.0.254, 194.204.159.1;

Domena

option domain-name "domena.pl";

Czas dzierżawy

default-lease-time 3600;

max-lease-time 86400;

Przykładowa konfiguracja /etc/dhcp/dhcpd.conf

#Definicja podsieci

subnet 10.8.0.0 netmask 255.255.0.0

{

Domyślna brama

option routers 10.8.0.254;

Maska sieci

option subnet-mask 255.255.0.0;

Broadcast

option broadcast-address 10.8.255.255;

Zakres dynamicznie przydzielanych adresów IP

range 10.8.1.194 10.8.1.199;

Przykładowa konfiguracja /etc/dhcp/dhcpd.conf

Statyczne adresy IP przydzielane przez DHCP

Switch D-Link DES3226

host NET09 {

hardware ethernet 00:05:5d:75:be:d9;

fixed-address 10.8.0.109;

}

Print serwer HP2200DTN

host HP2200DTN {

hardware ethernet 00:01:E6:50:CB:41;

fixed-address 10.8.0.102;

}

PC002 Jasio Fasola p. 213

host PC002 {

hardware ethernet 00:04:75:C3:04:09;

fixed-address 10.8.1.102;

}

Przykładowa konfiguracja /etc/dhcp/dhcpd.conf

#definicja grupy hostów

group terminale {

Boot image

filename "Xncd19r"

TFTP Server

next-server 10.8.0.254;

Terminal NCR

host ncr1 {

hardware ethernet 00:00:A7:11:AF:4A;

fixed-address 10.8.1.181;

}

}

}

Uruchamianie serwera DHCP

```
/etc/init.d/dhcpd-server start
```

Przydatne polecenia klienta DHCP

```
dhclient
```

```
ipconfig
```

Uruchomienie klienta DHCP – pobranie konfiguracji

```
dhclient
```

```
ipconfig /renew
```

Sprawdzenie stanu klienta DHCP

```
ipconfig /all
```

Wyłączenie klienta DHCP – zwolnienie konfiguracji

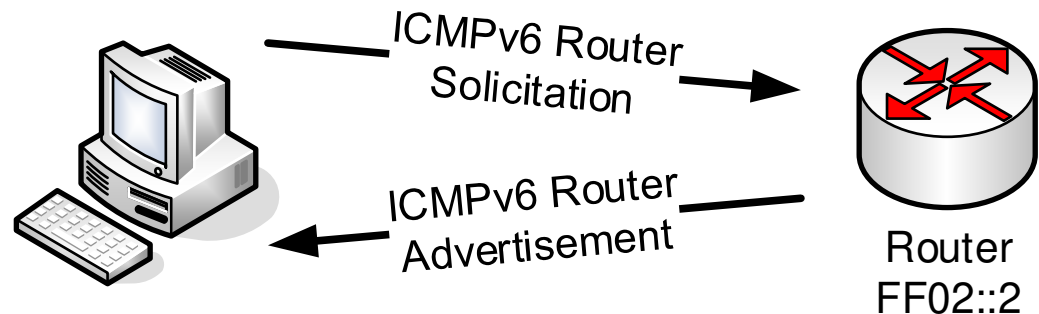
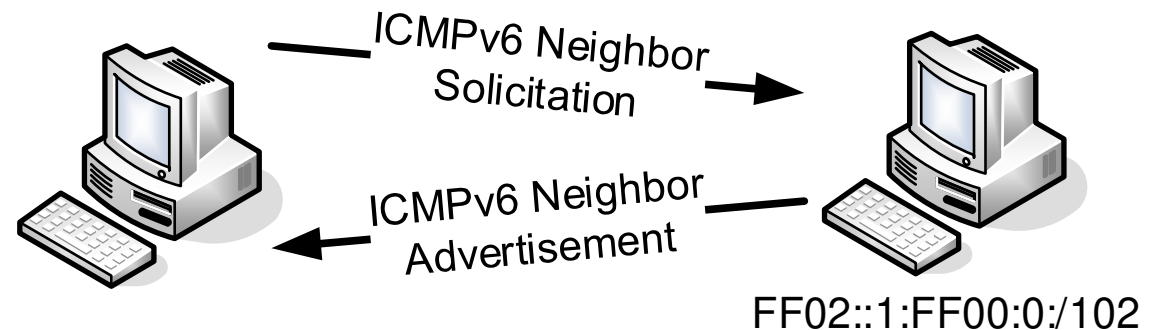
```
dhclient -r
```

```
ipconfig /release
```

SLAAC (RFC2462)

Stateless Address Auto Configuration

- Interface Autoconfiguration
  - EUI-64
  - Duplicate Address Detection
- Neighbor Discovery
  - Multicast FF02::1
  - Multicast FF02::1:FF00:0:78:9ABC
- Router Advertisement
  - Router is a neighbor
  - Multicast FF02::2

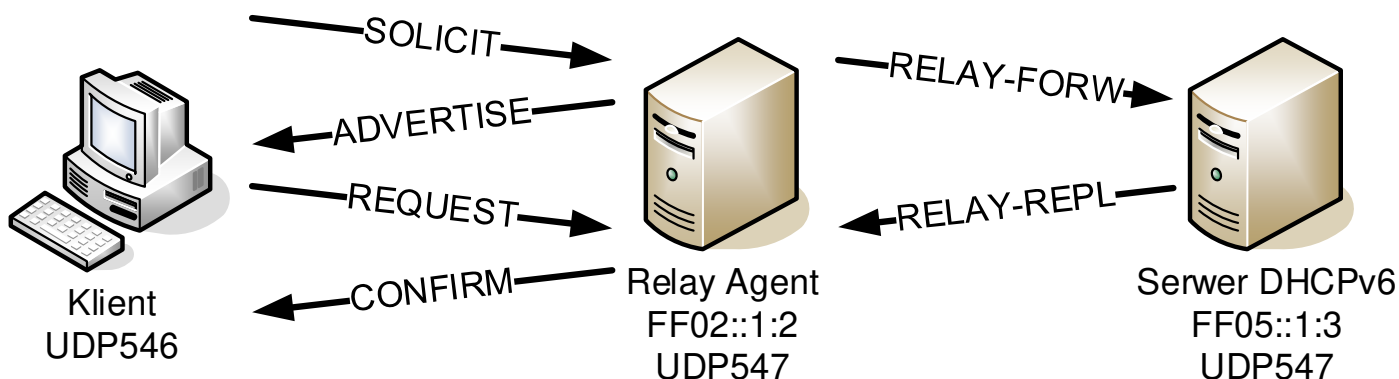
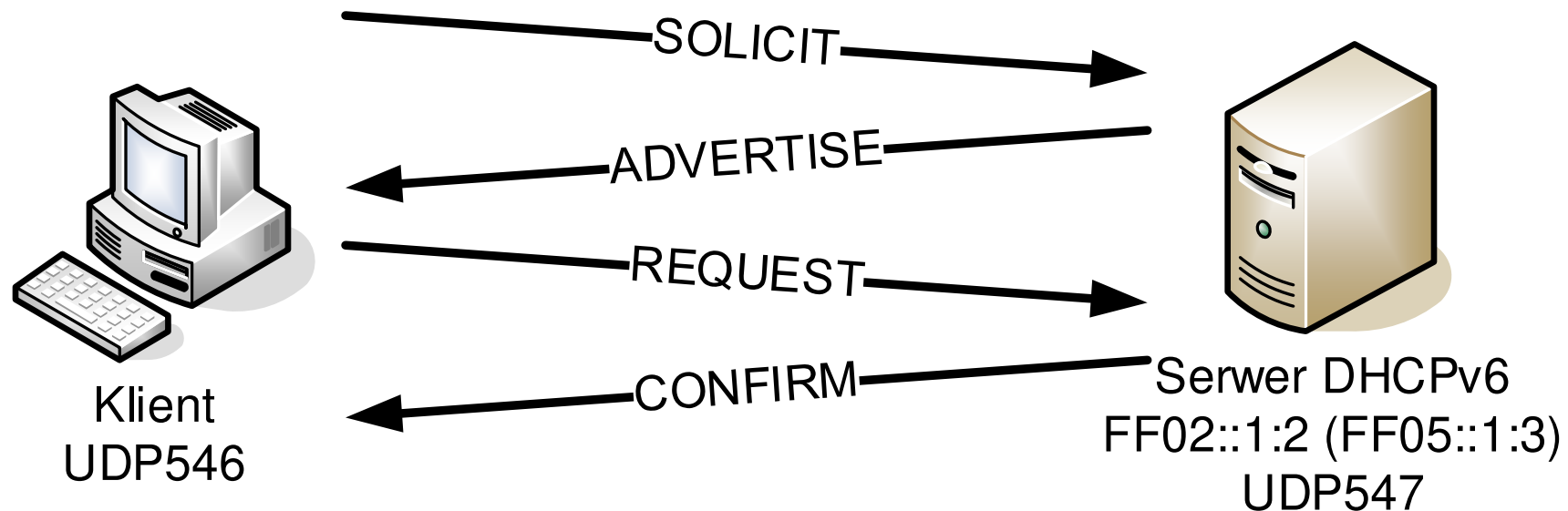

Router Advertisement (radvd.conf) (+RFC6106)

```
interface eth0 {  
    AdvSendAdvert on;  
    AdvManagedFlag on;  
    AdvOtherConfigFlag off;  
    MinRtrAdvInterval 30;  
    MaxRtrAdvInterval 100;  
    prefix 2001:db8:1:0::/64 {  
        AdvOnLink on;  
        AdvAutonomous on;  
        AdvRouterAddr off;  
    };  
    RDNSS 2001:db8::1 2001:db8::2  
        { AdvRDNSSLifetime 30; };  
    DNSSL branch.example.com example.com  
        { AdvDNSSLLifetime 30; };  
};
```

DHCPv6 (RFC3315)

Dynamic Host Configuration Protocol for IPv6

DHCPv6 Dibbler (server.conf)

```
iface eth0 {  
    T1 600  
    T2 900  
    preferred-lifetime 1800-3600  
    valid-lifetime 3600-86400  
    class {  
        pool 2001:db8:1::1000 - 2001:db8:1::FFFF  
    }  
    option dns-server 2001:db8:1::1  
    option domain example.com, test.example.com  
    option lifetime 7200  
    client duid 0x000102030406 {  
        address 2001:db8:1::1234  
        option domain second.com  
        option dns-server 2001:db8:2::678  
    }  
}
```


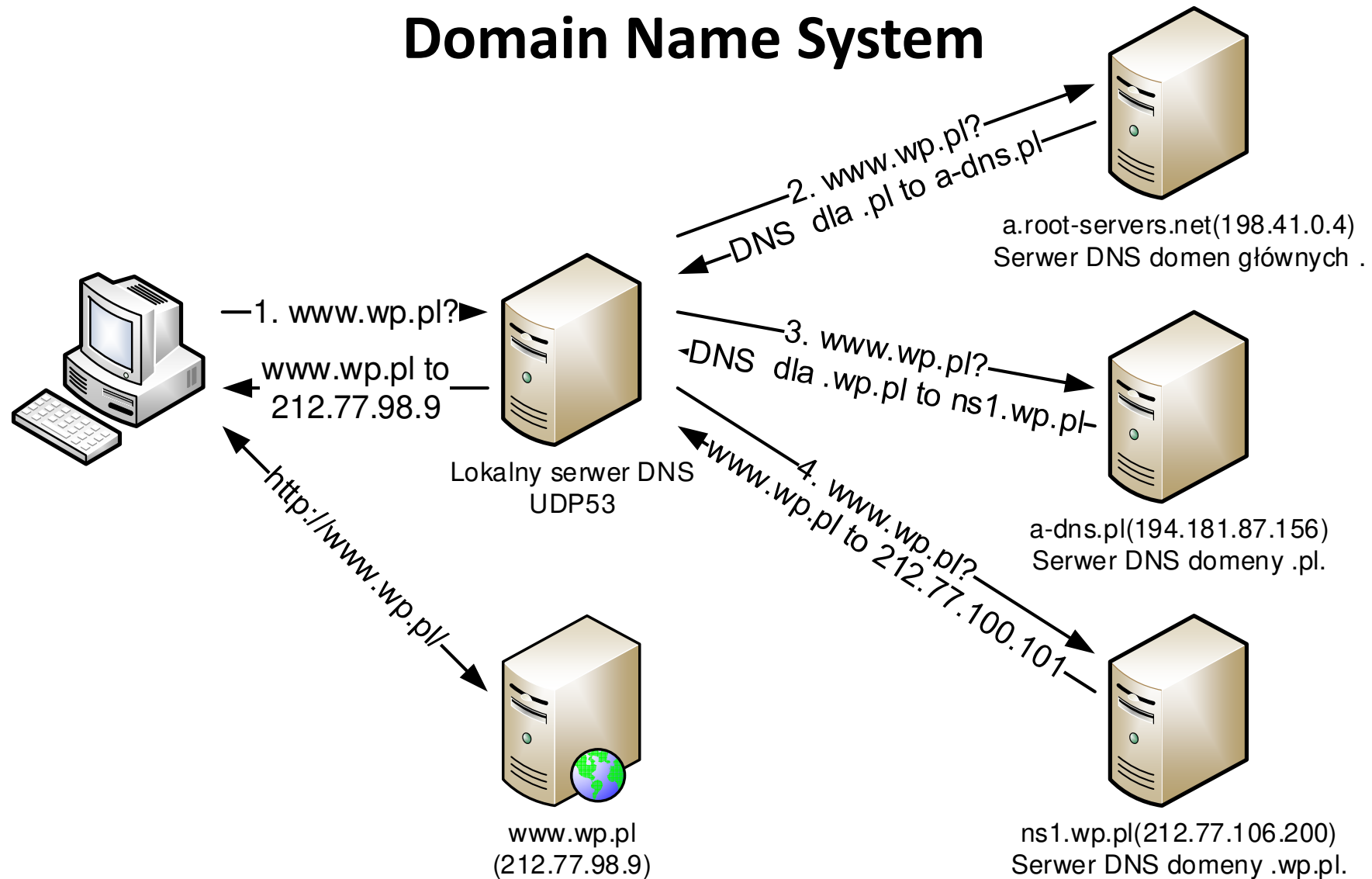
DNS

Domain Name System

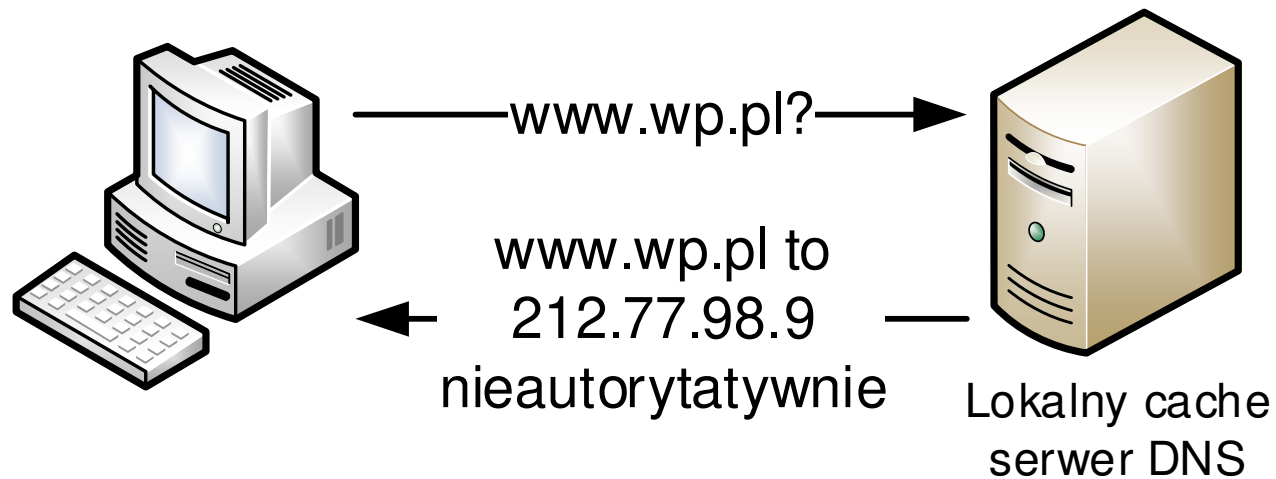

DNS (RFC 1035)

Domain Name System

DNS - Lokalny serwer pośredniczący

Odpytywanie serwera DNS

```
nslookup www.domena.edu  
nslookup -type=MX domena.edu  
nslookup host.domena.edu 8.8.8.8
```

```
host www.domena.edu
```

```
dig www.domena.edu  
dig domena.edu -t ANY  
dig host.domena.edu @8.8.8.8
```

Popularne publiczne rekursywne serwery DNS google i cloudflare:

```
IPv4: 8.8.8.8, 8.8.4.4, 1.1.1.1, 1.0.0.1  
IPv6: 2001:4860:4860::8888, 2001:4860:4860::8844,  
      2606:4700:4700::1111, 2606:4700:4700::1001
```


Typy wpisów DNS

A	- adres IPv4
AAAA	- adres IPv6
CNAME	- alias nazwy domenowej
NS	- adres serwera DNS utrzymującego daną domenę
MX	- adres serwera poczty elektronicznej dla domeny
PTR	- domena przypisana do adresu
TXT	- tekst przypisany do domeny
SRV	- serwery usług w domenie
SOA	- opcje domeny i opis odpowiedzialności za domenę

Ogólny format wpisu w konfiguracji DNS

name ttl class type type-specific-data

Przykłady:

```
jeden 86400 IN AAAA 2001:db8::1
jeden      IN AAAA 2001:db8::1
jeden      AAAA 2001:db8::1
mail       MX    5  serwer7.domena.edu.
_http._tcp SRV    0 0 80 www.domena.edu.
_imap._tcp SRV    0 0 143 mail.domena.edu.
_imaps._tcp SRV    0 0 993 mail.domena.edu.
```


Pliki konfiguracyjne klienta i serwera usługi DNS

/etc/resolv.conf

Przykładowa zawartość pliku /etc/resolv.conf

```
search firma.edu.net  
nameserver 10.0.0.1  
nameserver 153.19.40.250  
nameserver 194.204.159.1
```

Przykładowa zawartość pliku /etc/hosts

```
127.0.0.1      localhost  
192.168.1.1    ap        ap.local.net
```


Tylko serwer pośredniczący - cache DNS

/etc/bind/named.conf
/etc/bind/named.root

Aktualna wersja pliku z konfiguracją głównych root serwerów DNS (w tym przykładzie plik named.root) jest utrzymywana pod adresem:
<http://www.internic.net/domain/named.root>

Plik named.conf dla serwera pośredniczącego

```
zone "."  
{  
    type hint;  
    file "/etc/bind/named.root";  
};
```


Serwer domeny podstawowej i odwrotnej

```
/etc/bind/named.conf  
/etc/bind/named.root  
/etc/bind/firma.conf  
/etc/bind/10.0.0.conf  
/etc/bind/2001.db8.1.conf
```

Plik named.conf – główny plik konfiguracyjny

```
//opcje folder przechowywania kolejnych plików i obsługa IPv6  
options  
{  
    directory "/etc/bind";  
    listen-on-v6 { any; };  
};
```


zone "."

//cache DNS

```
{  
  type hint;  
  file "named.root";  
};
```

zone "firma.edu.net"

//DNS dla domeny firma.edu.net

```
{  
  type master;  
  file "firma.conf";  
  allow-transfer { 10.1.0.2; }; //10.1.0.2 to zapasowy DNS dla domeny  
};
```

zone "firma2.com.pl"

//Zapasowy DNS dla domeny firma2.com.pl

```
{  
  type slave;  
  file "firma2.conf";  
  masters { 10.1.0.1; }; //10.1.0.1 to podstawowy DNS dla tej domeny  
};
```


//revDNS dla sieci 10.0.0.0

zone "0.0.10.in-addr.arpa"

{

type master;

file "10.0.0.conf";

};

//revDNS dla sieci 2001:db8:1::

zone "0.0.0.0.1.0.0.0.8.d.b.0.1.0.0.2.ip6.arpa"

{

type master;

file "2001.db8.1.conf";

};

Plik firma.conf dla serwera podstawowego domeny

```
$ORIGIN firma.edu.net.  
$TTL 86400 ; Cache TTL  
@ SOA ns.firma.edu.net. admin.firma.edu.net. (  
    ; odpowiedzialność i email  
    2014030301 ; Serial zwykle data i nr wersji  
    604800 ; Refresh czas odświeżania  
    86400 ; Retry czas powtórnego odświeżania  
    2419200 ; Expire czas wygaśnięcia wpisu  
    604800 ) ; minimalny czas wpisu  
;główny DNS domeny  
@ NS ns.firma.edu.net.  
;zapasowy DNS domeny  
@ NS ns.provider.net.  
;adres przypisany do domeny  
@ A 10.0.0.3  
@ AAAA 2001:db8::3  
;serwer pocztowy (najniższy numer priorytetu)  
@ MX 10 mail.firma.edu.net.  
;zapasowy serwer pocztowy (wyższy numer priorytetu)  
@ MX 20 mail2.firma.edu.net.
```


Plik firma.conf dla serwera podstawowego domeny

;adresy hostow

```
mercury A      10.0.0.1
venus  A      10.0.0.2
earth  A      10.0.0.3
earth  AAAA    2001:db8:1::3
mars   A      10.0.0.4
jupiter A     10.0.0.5
saturn A      10.0.0.6
saturn AAAA    2001:db8:1::6
sun    A      10.0.0.10
sun    A      10.0.0.11
sun    A      10.0.0.12
*      A      10.0.0.3
ns     A      10.0.0.4
```

;aliasy nazw

```
www    CNAME    earth
mail   CNAME    venus
mail2  CNAME    mercury
ftp    CNAME    mars
```


Plik 10.0.0.conf dla serwera podstawowego domeny odwrotnej

```
@      SOA      ns.firma.edu.net.  admin.firma.edu.net.  (
        2014030301 604800 86400 2419200 604800 )
;
@      NS       ns.firma.edu.net.
;
1      PTR      mercury.firma.edu.net.
2      PTR      venus.firma.edu.net.
3      PTR      earth.firma.edu.net.
4      PTR      mars.firma.edu.net.
5      PTR      jupiter.firma.edu.net.
6      PTR      saturn.firma.edu.net.
10     PTR      sun.firma.edu.net.
```

DNSSEC – DNS Security Extension, RFC 4033, 4034, 4035

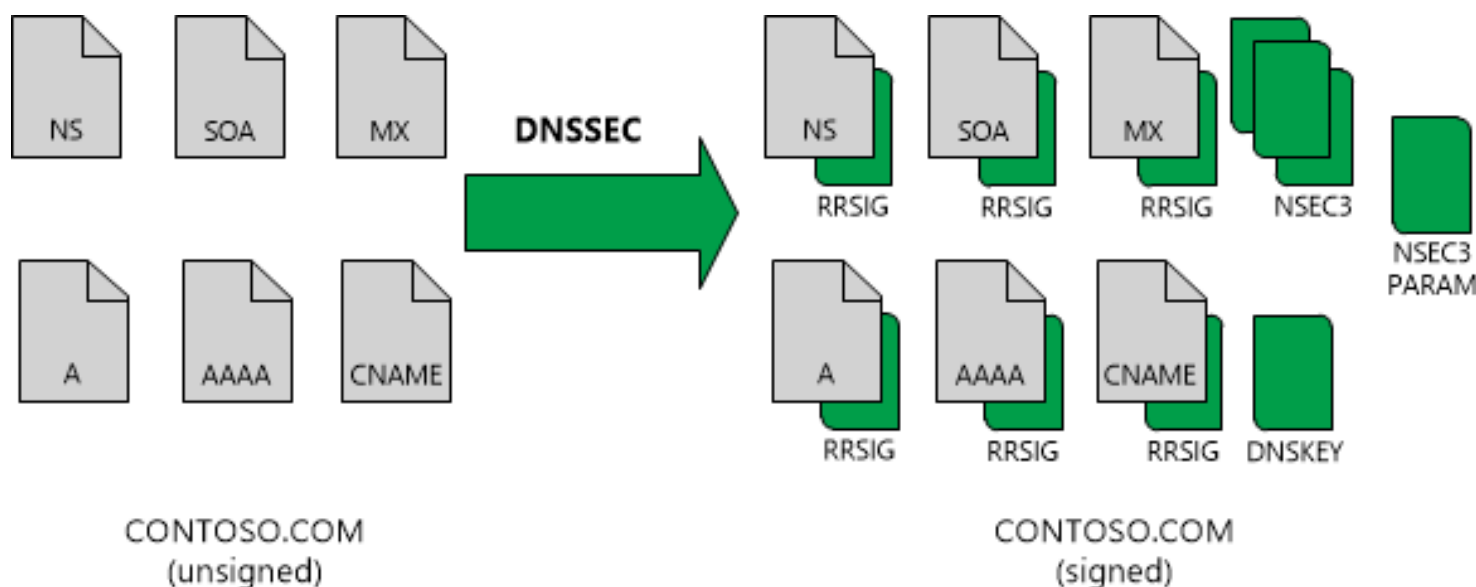
Kompletne typowe odpowiedzi serwera DNS, tzw. RRset, są cyfrowo podpisane z wykorzystaniem kryptografii asymetrycznej (SHA1, SHA256 i RSA)

Mocne strony:

- zapewnia integralność i wiarygodność odpowiedzi.

Słabe strony:

- brak szyfrowania, nie gwarantuje poufności,
- słabe wdrożenie 8% 2013, 15% 2016

DoH – DNS over HTTPS, RFC 8484,

Mocne strony:

- wiarygodność źródła, poufność, tcp/443
- wdrożony standardowo w Firefox'ie

Słabe strony:

- kłopotliwe statystyki i filtrowanie ruchu korporacyjnego,
- brak kontroli rodzicielskiej,
- konieczność używania zcentralizowanych, publicznych DNS (Cloudflare, Google, NextDNS),
- ciągle prace w toku,
- dwie wersje binarny rekord DNS albo JSON,
- wydajność

DoT – DNS over TLS, RFC 7858, 8310

- jak DNS tylko po szyfrowanym, wiarygodnym połączeniu TLS
- tcp/853
- mocne/słabe strony patrz DoH

FTP

File Transfer Protocol

Konfiguracja serwera usługi FTP (RFC 959) na przykładzie vsftpd w systemie Knoppix Linux.

Instalacja z pakietów źródłowych

Pobranie ze strony: **<http://vsftpd.beasts.org>**

albo wprost z ftp: **<ftp://vsftpd.beasts.org/users/cevans/>**

np.:

cd /home/knoppix

wget ftp://vsftpd.beasts.org/users/cevans/vsftpd-2.0.5.tar.gz

wget http://guminski.net/vsftpd-2.0.5.tar.gz

Rozpakowanie

tar xzvf vsftpd-2.0.5.tar.gz

Kompilacja

cd vsftpd-2.0.5

make

Czynności instalacyjne

```
useradd -d /var/ftp -s /bin/false ftp
```

```
mkdir /var/ftp
```

```
chown root.root /var/ftp
```

```
chmod 755 /var/ftp
```

```
mkdir /var/ftp/pub
```

```
#poniższe polecenia tylko jeśli chcemy zezwolić
```

```
#na upload dla użytkowników anonymous
```

```
mkdir /var/ftp/pub/upload
```

```
chown ftp /var/ftp/pub/upload
```


Instalacja

Kopiowanie pliku do docelowej lokalizacji

```
cp /home/knoppix/vsftpd-2.0.5/vsftpd /usr/sbin/
```

Kopiowanie plików pomocy

```
cp /home/knoppix/vsftpd-2.0.5/vsftpd.8 /usr/share/man/man8/
```

```
cp /home/knoppix/vsftpd-2.0.5/vsftpd.conf.5 /usr/share/man/man5/
```

Edycja konfiguracji - zawartość w dalszej części.

```
touch /etc/vsftpd.conf
```

```
vim /etc/vsftpd.conf
```

Uruchamianie

```
vsftpd &
```

Zatrzymywanie

```
killall vsftpd
```


Konfiguracja /etc/vsftpd.conf

Uwaga: w pliku konfiguracyjnym vsftpd.conf nie mogą występować spacje i jest rozróżniana wielkość znaków.

#użytkownik z prawami którego pracuje vsftpd

nopriv_user=ftp

#tryb standalone - serwer samodzielny YES tryb inetd NO

listen=YES

#w trybie standalone uruchamianie od razu w tle

background=YES

#port

listen_port=21

#zgoda na użytkowników anonimowych

anonymous_enable=YES

#zgoda na użytkowników systemowych

local_enable=YES

#lista zakazanych użytkowników lokalnych

userlist_enable=YES

userlist_file=/etc/vsftpd_users.conf


```
#tekst przywitania serwera
ftpd_banner="Serwer vsFTPd wita"
#albo plik z tekstem przywitania banner_file=/var/ftp/welcome
#logowanie transferów w wersji standardowej
xferlog_enable=YES
xferlog_file=/var/log/xferlog.log
xferlog_std_format=YES
#zakaz wychodzenia poza katalog domowy
chroot_local_user=YES
#katalog dla użytkownika anonimowego
secure_chroot_dir=/var/ftp
#brak pytania o hasło dla użytkownika anonimowego
no_anon_password=YES
#zgoda na zapis
write_enable=YES
#zgoda na zapis dla użytkownika anonimowego
anon_upload_enable=YES
#zgoda na tworzenie katalogów
anon_mkdir_write_enable=NO
```


#ukrycie identyfikatorów właścicieli plików

hide_ids=YES

#maski zakazanych atrybutów plików

local_umask=022

anon_umask=022

#limity liczby równoczesnych połączeń

max_clients=5

max_per_ip=2

#limity transferu w bajtach na sekundę

anon_max_rate=10000

local_max_rate=50000

#czasy wylogowania

idle_session_timeout=120

data_connection_timeout=900

#zakazane nazwy plików i folderów

deny_file={*.mp3,files/,*.avi}

#ukryte nazwy plików i folderów

hide_file={*.doc,*.xsl}

Inne możliwości vsftpd

- Wirtualne serwery
- Wirtualni użytkownicy
- Indywidualne konfiguracja dla użytkowników
- Indywidualne konfiguracje dla adresów IP użytkowników
- Współpraca z inetd
- Szyfrowane połączenia FTPS
- Obsługa IPv6
- i inne

Uruchamianie przez skrypt w folderze **/etc/init.d/**:

/etc/init.d/vsftpd start

Zatrzymywanie:

/etc/init.d/vsftpd stop

Utworzenie pliku **/etc/init.d/vsftpd**

touch /etc/init.d/vsftpd

chmod +x /etc/init.d/vsftpd

Prosta zawartość pliku:

#!/bin/sh

case \$1 in

start) vsftpd &

echo "Uruchamianie vsftpd"

;;

stop) killall vsftpd

echo "Zatrzymanie vsftpd"

;;

*) echo "Usage: \$0 {start|stop}"

exit 1

esac

Uruchamianie przez skrypt w folderze **/etc/init.d/**:

/etc/init.d/vsftpd start

Zatrzymywanie:

/etc/init.d/vsftpd stop

Utworzenie pliku **/etc/init.d/vsftpd**

touch /etc/init.d/vsftpd

chmod +x /etc/init.d/vsftpd

Prosta zawartość pliku:

#!/bin/sh

case \$1 in

start) vsftpd &

echo "Uruchamianie vsftpd"

;;

stop) killall vsftpd

echo "Zatrzymanie vsftpd"

;;

*) echo "Usage: \$0 {start|stop}"

exit 1

esac

FTPS bezpieczne FTP z TLS, RFC-4217

Dwa tryby pracy

1. Najpierw TLS, a następnie FTP
  - Control channel TCP port 990
  - Data channel TCP port 989
  - Pełna niekompatybilność z NAT
2. Normalne FTP z rozszerzeniem TLS na żądanie FEAT, ~~AUTH SSL~~, AUTH TLS, CDC
  - Czasami wykorzystywane wyłącznie w procesie uwierzytelniania

SFTP

SCP

SFTP Secure File Transfer Protocol, SSH File Transfer Protocol

SCP Secure Copy Protocol to protokół na bazie RCP (Remote Commands Protocol) umożliwiający jedynie kopiowanie plików między lokalny a zdalnym systemem.

SFTP jest rozszerzeniem protokołu SSH-2 obejmującym pełną obsługę zdalnego systemu plików. Do kopiowania plików można użyć scp2. W wielu systemach scp zostało zastąpione scp2.

```
scp plik user@remote:/folder/nazwa  
scp -P port user@remote:/folder/nazwa plik  
scp -r ~/* user@remote:/backup
```

Uwierzytelnianie parą kluczy prywatny/publiczny
~/.ssh/id_rsa
~/.ssh/authorized_keys

HTTP

HyperText

Transfer Protocol

KONFIGURACJA HTTPD (RFC 2616, RFC 7230-7235)

Główny plik konfiguracyjny usługi http to: **/etc/apache2/apache2.conf** (dawniej **/etc/apache/httpd.conf** czasami **/etc/httpd/httpd.conf**)

ServerRoot /etc/apache

Określa położenie bazowe plików konfiguracyjnych, logów itp.

Port 80

Określa port na którym nasłuchuje serwer usługi httpd

ServerName Knoppix

Określa nazwę domenową serwera. Konieczna protokół http nie posługuje się adresami IP.

User apache

Group apache

Określa nazwę użytkownika i grupy z uprawnieniami których pracuje httpd. Ważne dla określenia uprawnień do katalogów zawierających aplikacje internetowe np. prawa zapisu.

DocumentRoot /var/www

Określa folder główny serwera http, w którym przechowywane są dokumenty html.

<IfModule mod_dir.c>

DirectoryIndex index.html index.php index.cgi

</IfModule>

Określa nazwy i kolejność poszukiwania pliku domyślnego dla folderu.

<IfModule mod_userdir.c>

UserDir public_html

</IfModule>

Zezwala na tworzenie stron użytkowników w podkatalogach folderów domowych o nazwie **public_html**.


```
<Directory /home/*/public_html>
```

```
    AllowOverride All
```

```
    Options Indexes FollowSymLinks ExecCGI
```

```
</Directory>
```

Sekcja **Directory** określa opcje dla katalogów, tu: dla wszystkich podkatalogów **public_html** w katalogach domowych użytkowników.

Indexes - automatyczne wyświetlanie listy plików w folderze, gdy brak pliku indeksowego **index.html**

FollowSymLinks - zgoda na używanie dowiązań symbolicznych do innych plików lub katalogów

ExecCGI - zgoda na uruchamianie skryptów, programów CGI

Includes - zgoda na dołączanie dodatkowych plików

Alias /icons/ /usr/hsare/apache/icons/

Definiuje alias **icons** prowadzący do określonego folderu. Zwykle umieszcza się też tu sekcję **<Directory>** dla tego folderu.

AddHandler cgi-script .cgi .sh .pl

Pozwala na uruchamianie skryptów CGI poza folderem **cgi-bin**

LoadModule php5_module libphp5.so

Dodaje obsługę php jako modułu serwera httpd.

AddType application/x-httpd-php .php .php5 .php4 .php3

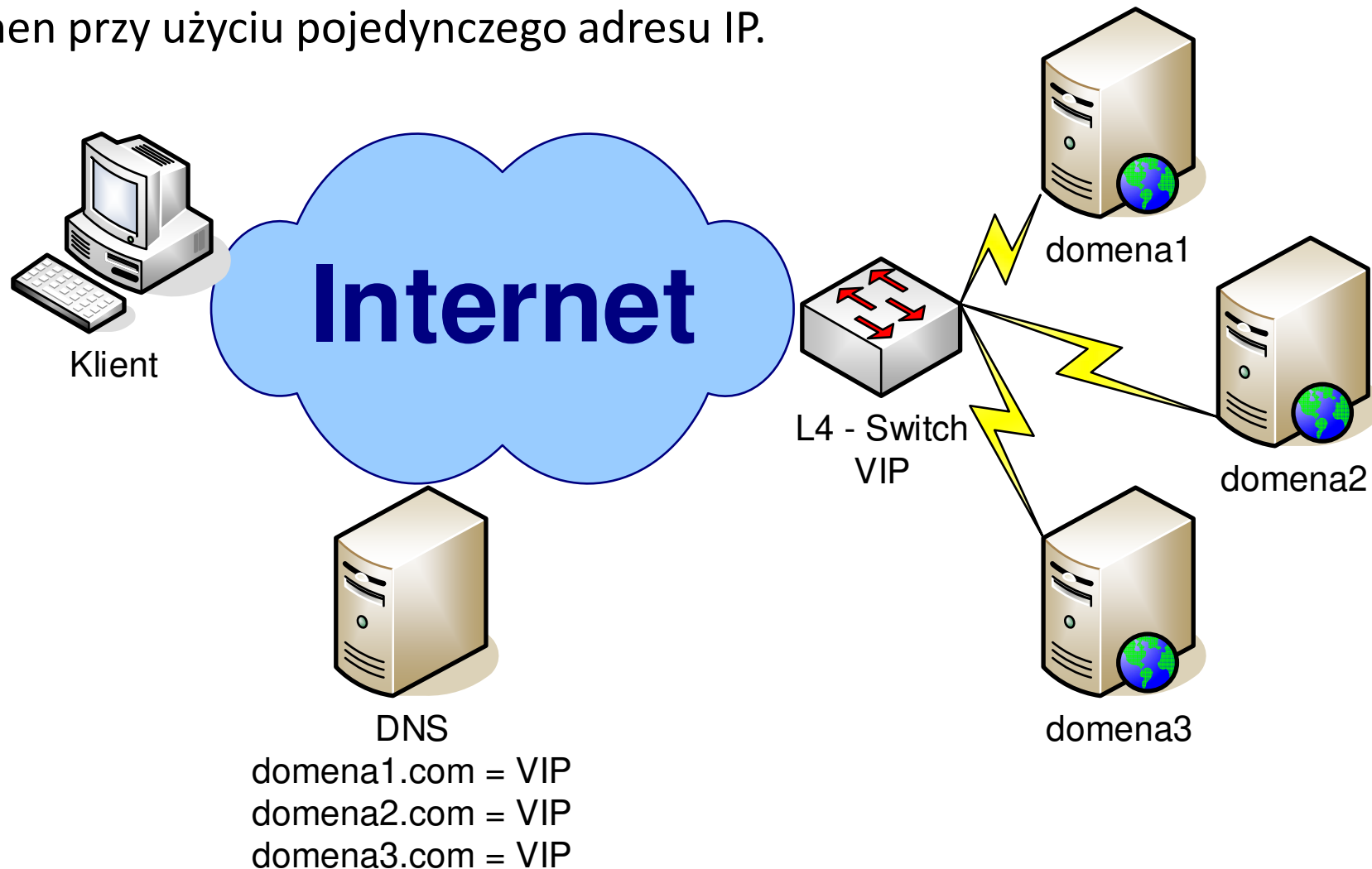
AddType application/x-httpd-php-source .phps

Określa pliki **.php** jako skrypty modułu php.

Serwery wirtualne

Serwer Apache umożliwia obsługę wielu serwerów wirtualnych dla różnych domen przy użyciu pojedynczego adresu IP.


```
NameVirtualHost *:80
<VirtualHost *:80>
    ServerName domena1.edu.pl
    ServerAlias www.domena1.edu.pl
    DocumentRoot /home/domena1
</VirtualHost>
<VirtualHost *:80>
    ServerName domena2.org.pl
    ServerAlias www.domena2.org.pl
    DocumentRoot /home/domena2
</VirtualHost>
```

* oznacza nasłuchiwanie odwołań na wszystkich adresach IP serwera. Można ją zastąpić konkretnym adresem IP serweta np. 192.168.10.1. Z powyższą konfiguracją serwer będzie wystawiał strony z katalogu **/home/domena1** dla odwołań do **domena1.edu.pl** i z katalogu **/home/domena2** dla odwołań do **domena2.org.pl**.

Sekcja **VirtualHost** umożliwia dla każdego serwera wirtualnego zdefiniowanie oddzielnie zmienionych opcji konfiguracyjnych w stosunku do głównej domeny. Oczywiście należy zapewnić prawidłowe rozwiązywanie nazw dla domena1.edu.pl i domena2.org.pl na adres IP serwera. (Dla potrzeb ćwiczenia wystarczy przypisać adresy domenowe do adresu IP w pliku **/etc/hosts**).

Plik .htaccess

- umożliwia zmianę konfiguracji pracy serwera webowego dla wybranego katalogu o ile ustawiono opcję AllowOverride

#lista plików w katalogu z wyjątkiem wybranych

Options +Indexes

IndexIgnore .?* *.php

#zmiana domyślnego kodowania znaków

AddDefaultCharset UTF-8

#download plików PDF bez otwierania w przeglądarce

AddType application/octet-stream .pdf

Plik .htaccess

- ogranicza dostęp do katalogu z określonych podsieci
order allow, deny

deny from 153.19.48.

deny from 10.1.1.

allow from all

- pozwala na uwierzytelnianie dostępu do plików w danym katalogu

AuthName "Podaj hasło"

AuthType Basic

AuthUserFile "/var/www/.htpasswd"

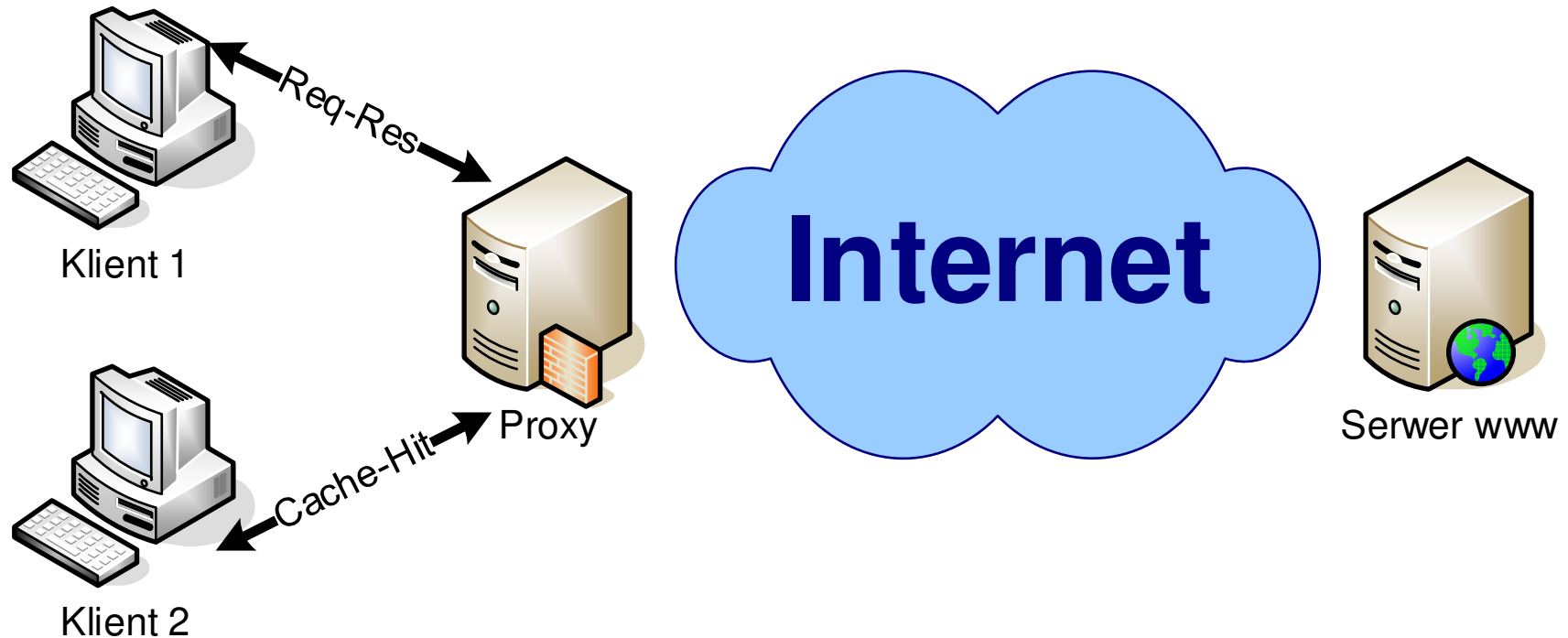
AuthGroupFile /dev/null

require valid-user

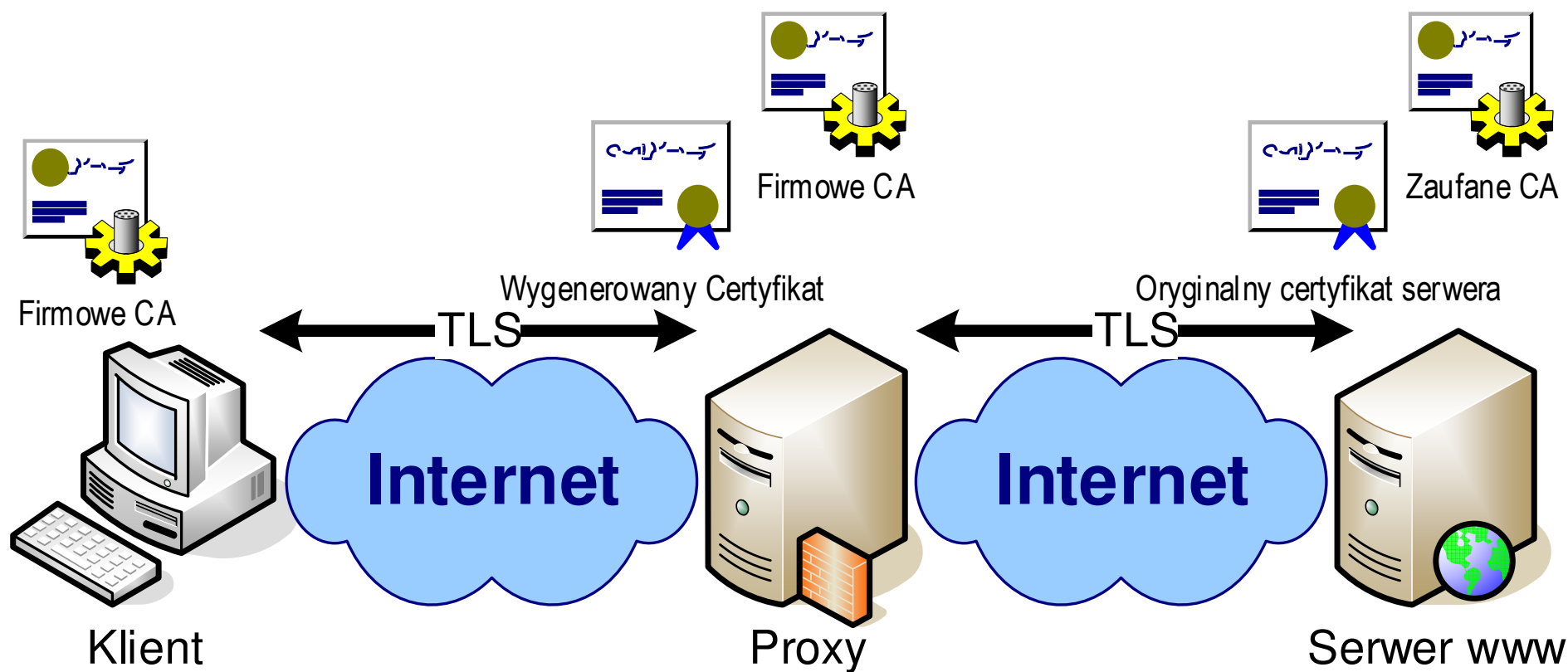

PROXY HTTP

HTTP Proxy jako zapora aplikacyjna

Inspekcja ruchu szyfrowanego HTTPS

Zmienne HTTP ustawiane dodatkowo przez serwer proxy:

REMOTE_ADDR = 194.85.1.1

HTTP_ACCEPT_LANGUAGE = pl

HTTP_USER_AGENT = Mozilla/4.0 (compatible; MSIE 6.0; Windows 5.1)

HTTP_HOST = www.wp.pl

HTTP_VIA = 194.85.1.1 (Squid/2.4.STABLE7)

HTTP_X_FORWARDED_FOR = 192.168.5.5

Plik konfiguracyjny `/etc/squid/squid.conf`

`# http_port 3128`

`http_port 8080`

`# maximum_object_size 4096 KB`

`maximum_object_size 512 MB`

`# cache_dir ufs /var/spool/squid 100 16 256`

`cache_dir ufs /var/spool/squid 2048 256 256`

Wpisy dotyczące sieci lokalnej

acl SIEC src 10.8.0.0/255.255.0.0

acl PC045 src 10.8.1.145/255.255.255.255

acl PC048 src 10.8.1.148/255.255.255.255

acl PC052 src 10.8.1.152/255.255.255.255

acl PC060 src 10.8.1.160/255.255.255.255

acl serwis.usb src 10.8.1.200/255.255.255.255

Wpisy dotyczące całych serwisów

acl POCZTA url_regex poczta

acl POCZTA2 dstdomain profil.wp.pl gmail.com

acl WIN4UPDATE dstdomain download.windowsupdate.com

v4.windowsupdate.microsoft.com windowsupdate.microsoft.com

wustat.microsoft.com

Reguły dotyczące LAN

http_access allow localhost

http_access allow WIN4UPDATE

http_access deny PC045

http_access allow PC048

http_access deny PC052

http_access allow PC060

http_access allow serwis.usb

http_access deny POCZTA

http_access deny POCZTA2

http_access allow SIEC

Na koniec zakaz wszystkich innych dostępów

http_access deny all

Podstawowe typy wpisów acl:

src

dst

srcdomain

dstdomain

srcdom_regex

dstdom_regex

url_regex

urlpath_regex

time

browser

itd...

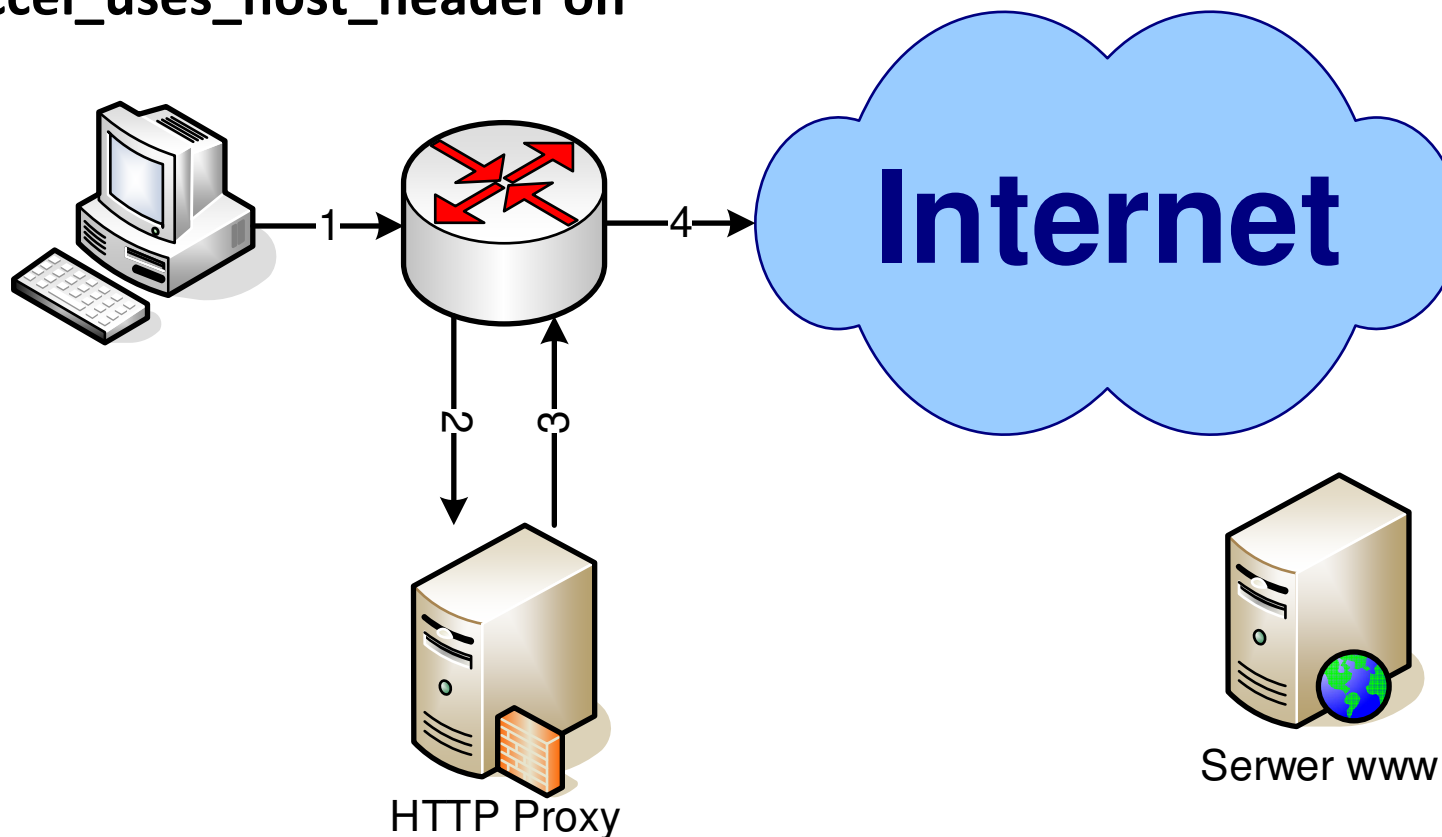
#Dodatkowo dla **transparentnego proxy**

httpd_accel_host virtual

httpd_accel_port 80

httpd_accel_with_proxy on

httpd_accel_uses_host_header on

Automatyczna konfiguracja proxy w przeglądarkach przez DNS wpad

```
function FindProxyForURL(url, host)
{
  if (url.substring(0, 6) == "https:" || url.substring(0, 6) == "snews:")
    return "DIRECT";
  if (isPlainHostName(host)) return "DIRECT";
  if (dnsDomainIs(host, "127.0.0.1")) return "DIRECT";
  if (dnsDomainIs(host, "localhost")) return "DIRECT";
  if (dnsDomainIs(host, "moja.domena.pl")) return "DIRECT";
  return "PROXY 192.168.2.1:8080";
}
```

Jeśli adres *wpad.moja.domena/wpad.dat* jest aktywny to działa automatyczna konfiguracja ustawień proxy dla przeglądarek. Wymaga to wpisu w lokalnym DNS-ie dla nazwy *wpad* i umieszczenia pliku *wpad.dat* (*proxy.pac*) w głównym folderze serwera www na hoście o nazwie *wpad*.

Czasami konieczne jest dodanie linii do konfiguracji mime.types serwera www:

application/x-ns-proxy-autoconfig dat pac

Automatyczna konfiguracja proxy w systemach Linux

W systemach Unix/Linux istnieje możliwość globalnego zdefiniowania serwera proxy przez zmienną środowiskową `http_proxy`.

```
http_proxy=http://user:password@192.2.0.1:8080  
export http_proxy
```

Z tak zdefiniowanego proxy korzystać potrafi większość aplikacji w systemie. Nie tylko przeglądarki ale również menadżery aktualizacji, akceleratorzy pobierania, aplikacje typu `wget`, `lynx`, `elinks` itp.

Uruchamianie squid

Przed pierwszym uruchomieniem należy utworzyć strukturę katalogów dla pamięci cache

squid -z

Uruchomienie squid

service squid start

Zatrzymanie squid

service squid stop

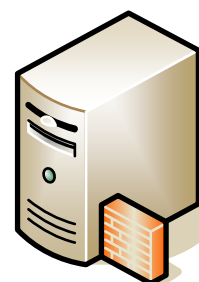
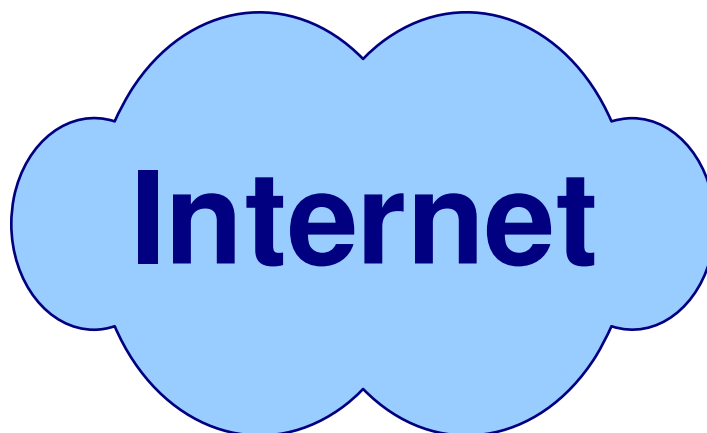
Web caching – odciążanie serwera webowego

Klient 1

Klient 2

Proxy

Serwer www

Zapora sieciowa

Firewall

ZAPORA SECIOWA – FIREWALL

Encyklopedyczna definicja zapory sieciowej zwykle definiuje zaporę sieciową jako **rozwiązanie sprzętowe lub programowe, które przeciwdziała nieautoryzowanemu dostępowi z sieci albo do sieci.**

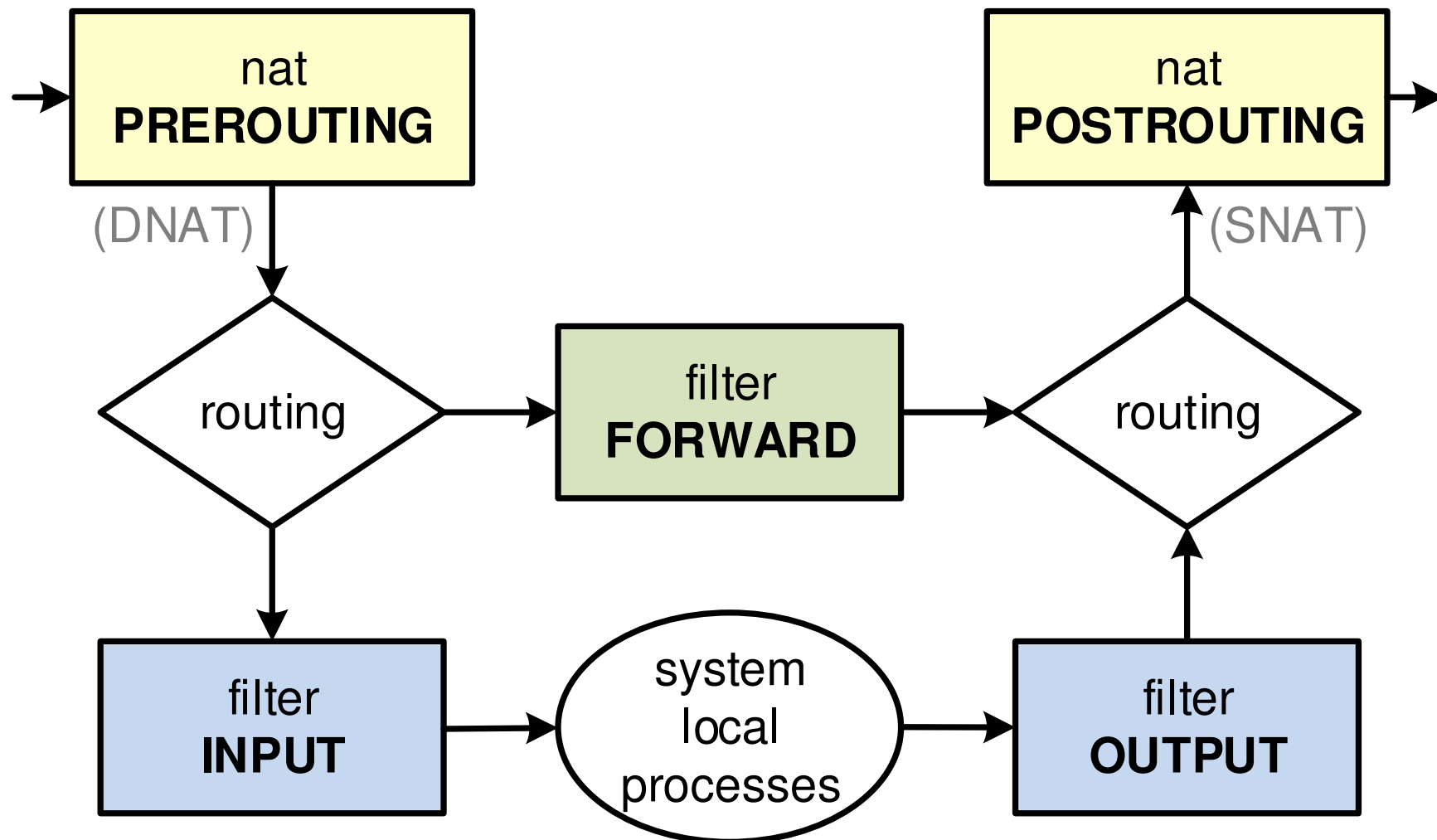
Lepszą definicją jest **zapewnienie wszelkich technik i narzędzi niezbędnych dla bezpiecznej i skutecznej wymiany informacji między urządzeniami i sieciami.**

Możemy wyróżnić 3 generacje zapór:

1. **Zapory** typu *stateless*, w których filtracja datagramów bazuje wyłącznie na klasyfikatorach testujących zawartość nagłówków datagramów L2, L3 i L4.
2. **Zapory** typu *stateful*, które podejmują decyzje śledząc stan wszystkich nawiązywanych połączeń.
3. **Zapory aplikacyjne**, w których inspekcji podlegają specyficzne dla danej usługi lub aplikacji informacje również z warstw L5-L7.

KONFIGURACJA FILTRACJI DATAGRAMÓW – iptables, ip6tables

- trasy datagramów i standardowe filtry

KONFIGURACJA FILTRACJI DATAGRAMÓW – iptables, ip6tables

- Zawartość nagłówków datagramów IPv6 i IPv4

Bity	0-3	4-7	8-11	12-15	16-19	20-23	24-27	28-31
0	Wersja	Klasa ruchu	Etykieta przepływu					
32	Długość danych			Następny nagłówek			Limit przeskoków	
64	Adres źródłowy (128 bitów)							
96								
128								
160								
192	Adres docelowy (128 bitów)							
224								
256								
288								

Bity 0-3	4-7	8-15	16-18	19-23	24-31
Wersja	IHL	Typ usługi / DS (6b) + ECN (2b)	Długość całkowita		
Identyfikator			Flagi	Przemieszczenie fragmentacji	
TTL		Protokół	Suma kontrolna nagłówka		
Adres źródłowy					
Adres docelowy					
Opcje					Dopełnienie

KONFIGURACJA FILTRACJI DATAGRAMÓW – iptables (ip6tables)

- Zawartość nagłówków datagramów protokołów UDP i TCP

+	Bity 0 - 15	16 - 31
0	Port nadawcy	Port odbiorcy
32	Długość	Suma kontrolna
64	Dane	

TCP Header																																		
Offset Oktet		0								1								2								3								
Oktet	Bit	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	
0	0	Port nadawcy																Port odbiorcy																
4	32	Numer sekwencyjny																																
8	64	Numer potwierdzenia (jeżeli flaga ACK jest ustawiona)																																
12	96	Długość nagłówka				Zarezerwowane				N S	C W R	E C R	U R C	A C K	P S H	R S T	S S Y	F I N	Szerokość okna															
16	128	Suma kontrolna																Wskaźnik priorytetu (jeżeli flaga URG jest ustawiona)																
20	160	Opcje (jeżeli długość nagłówka > 5, to pole jest uzupełniane "0")																																
...	...	...																																

Parametry polecenia iptables, ip6tables

Operacje na całych łańcuchach:

- N** Utworzenie nowego filtru
- X** Skasowanie pustych filtrów
- P** Zmiana polityki dla wbudowanego filtru
- L** Wypisanie reguł w filtrach
- F** Wyczyszczenie filtrów z reguł
- Z** Wyzerowanie liczników filtrów

Manipulowanie regułami w obrębie filtru:

- A** Dodanie nowej reguły do filtra
- I** Wstawienie nowej reguły na pewnej pozycji w filtrze
- R** Zamiana reguły na określonej pozycji w filtrze
- D** Skasowanie reguły na określonej pozycji w filtrze, albo pierwszej, która pasuje

Opcje definiowania reguł:

- i** Interfejs wejściowy np. eth0
- o** Interfejs wyjściowy np. ppp0
- s** Adres źródłowy np. 192.168.1.1, 192.168.1.0/24., pc01.domena.pl
- d** Adres docelowy
- p** Protokół np. tcp, udp, icmp
- sport** Port źródłowy np. 22, ssh
- dport** Port docelowy

Akcje filtrowania:

- j ACCEPT** Zaakceptuj - przepuść
- j REJECT** Odrzuć datagram z komunikatem o błędzie (ICMP)
- j DROP** Odrzuć datagram jakby nigdy nie dotarł
- j nowy** Przenieś datagram do filtru o nazwie **nowy**

Przykładowa konfiguracja prostego firewalla dla routera z translacją adresów NAT

```
#!/bin/bash
```

```
# PRZYKŁADOWY SKRYPT FIREWALLA
```

```
# Wyczyszczenie wszystkich reguł iptables
```

```
iptables -F
```

```
iptables -X
```

```
iptables -t nat -F
```

```
iptables -t nat -X
```

```
# Ustalenie polityk, czyli domyślnych reguł, filtracji
```

```
iptables -P INPUT DROP
```

```
iptables -P OUTPUT ACCEPT
```

```
iptables -P FORWARD DROP
```


 # Zezwolenie na datagramy przychodzące z zaufanego interfejsu lokalnego lo

iptables -A INPUT -j ACCEPT -i lo

 # Zezwolenie na odbieranie datagramów TCP z ustawioną flagą ACK

 # oznacza to zgodę na przepuszczanie odpowiedzi na zestawione przez lokalny system połączenia TCP (STATELESS)

iptables -A INPUT -j ACCEPT -p tcp --tcp-flags ACK ACK

 # Zezwolenie na odpowiedzi z serwerów DNS (dla STATELESS)

iptables -A INPUT -j ACCEPT -p udp --sport 53 --dport 1024:65535

 # albo dokładniej testując stan połączeń TCP oraz UDP i ICMP (STATEFUL)

iptables -A INPUT -j ACCEPT -m conntrack --ctstate ESTABLISHED,RELATED

 # Uwaga! Brak spacji przed RELATED

 # Zakaz dla datagramów z niepoprawnie ustawionymi flagami

iptables -A INPUT -j DROP -m conntrack --ctstate INVALID

 # Limit liczby nowych połączeń w dodatkowym filtrze syn_flood

iptables -N syn_flood

iptables -A INPUT -p tcp -m conntrack --ctstate NEW -j syn_flood

iptables -A syn_flood -j RETURN -m limit --limit 10/s --limit-burst 5

iptables -A syn_flood -j DROP

 # Limit liczby obsługiwanych datagramów ICMP

 # Uwaga: kolejne reguły dla ICMP nie mają wówczas sensu

iptables -A INPUT -j ACCEPT -p icmp -m limit --limit 2/s --limit-burst 4

iptables -A INPUT -j DROP -p icmp

 # Zezwolenie na wybrane typy datagramów ICMP - ping i typowe błędy

**for type in echo-request echo-reply destination-unreachable source-quench
time-exceeded parameter-problem; do**

iptables -A INPUT -j ACCEPT -p icmp --icmp-type \$type

done

 # WYJĄTKI FIREWALLA - zezwolenia na dostęp do usług

 # Zdalna praca poprzez SSH

iptables -A INPUT -j ACCEPT -p tcp --dport 22 -m conntrack --ctstate NEW

 # Czytanie poczty POP3S

iptables -A INPUT -j ACCEPT -p tcp --dport 995 -m conntrack --ctstate NEW

 # Wysyłanie poczty SMTP

iptables -A INPUT -j ACCEPT -p tcp --dport 587 -m conntrack --ctstate NEW

 # Serwer WWW HTTP, HTTPS

iptables -A INPUT -j ACCEPT -p tcp --dport 80 -m conntrack --ctstate NEW

iptables -A INPUT -j ACCEPT -p tcp --dport 443 -m conntrack --ctstate NEW

 # FTP ale tylko w trybie pasywnym

iptables -A INPUT -j ACCEPT -p tcp --dport 21 -m conntrack --ctstate NEW

 # Ograniczenie ruchu wychodzącego

iptables -A OUTPUT -j REJECT -p tcp --dport 80 -d portal.pl

 # NAT Network Address Translation

 # Udostępnienie Internetu dla sieci lokalnej przez SNAT

iptables -t nat -A POSTROUTING -o eth0 -s 10.8.0.0/16 -j SNAT --to-source 80.50.200.1

 # albo przez MASQUERADE

iptables -t nat -A POSTROUTING -o ppp0 -s 10.8.0.0/16 -j MASQUERADE

 # Włączenie routingu datagramów IPv4

sysctl -w net.ipv4.ip_forward=1

 # Wymuszenie na użytkownikach lokalnego serwera PROXY tzw. TRANSPARENT PROXY

iptables -t nat -A PREROUTING -i eth1 -p tcp --dport 80 -j REDIRECT --to-port 8080

iptables -t nat -A PREROUTING -i eth1 -p tcp --dport 3128 -j REDIRECT --to-port 8080

iptables -t nat -A PREROUTING -i eth1 -p tcp --dport 8080 -j REDIRECT --to-port 8080

 # Przekierowanie ruchu do wybranych hostów w sieci lokalnej DNAT - PAT

iptables -A PREROUTING -t nat -p tcp -d host.edu --dport 3389 -j DNAT --to 10.8.1.170

iptables -A PREROUTING -t nat -p tcp -d host.edu --dport 5900 -j DNAT --to 10.8.1.169

iptables -A PREROUTING -t nat -p tcp -d host.edu --dport 1022 -j DNAT --to 10.8.1.1:22

 # Firewall typu Stateful dla wszystkich klientów routera (eth0 WAN, eth1 LAN)

 # zezwolenie na ruch wyjściowy LAN -> WAN

iptables -A FORWARD -j ACCEPT -i eth1 -o eth0 -s 10.8.0.0/16

 # zezwolenie tylko na odpowiedzi w kierunku WAN -> LAN

**iptables -A FORWARD -j ACCEPT -i eth0 -o eth1 -d 10.8.0.0/16 \
-m conntrack --ctstate ESTABLISHED,RELATED**

 # zezwolenie na przekierowanie ruchu wybranych portów do wybranych hostów

**iptables -A FORWARD -j ACCEPT -d 10.8.1.170 -p tcp --dport 3389 \
-m conntrack --ctstate NEW**

**iptables -A FORWARD -j ACCEPT -d 10.8.1.169 -p tcp --dport 5900 \
-m conntrack --ctstate NEW**

**iptables -A FORWARD -j ACCEPT -d 10.8.1.1 -p tcp --dport 22 \
-m conntrack --ctstate NEW**

Przykładowa konfiguracja prostego firewalla IPv6

```
#!/bin/bash
```

```
# PRZYKŁADOWY SKRYPT FIREWALLA IPv6
```

```
# Czyścimy wszystkie reguły filtracji
```

```
ip6tables -F
```

```
ip6tables -X
```

```
# Ustalamy polityki (domyślne reguły) filtracji
```

```
ip6tables -P INPUT DROP
```

```
ip6tables -P OUTPUT ACCEPT
```

```
ip6tables -P FORWARD DROP
```

```
# Firewall typu STATEFUL (tylko nawiązane połączenia)
```

```
ip6tables -A INPUT -j ACCEPT -m conntrack --ctstate ESTABLISHED,RELATED
```

```
ip6tables -A INPUT -j DROP -m conntrack --ctstate INVALID
```

```
# Zezwolenie na datagramy z zaufanego interfejsu lo
```

```
ip6tables -A INPUT -j ACCEPT -i lo
```


Przykładowa konfiguracja prostego firewalla IPv6

 # Neighbour Discovery – mechanizm autokonfiguracji IPv6 i odkrywania sąsiedztwa

ip6tables -A INPUT -j ACCEPT -p icmpv6 --icmpv6-type neighbor-advertisement

ip6tables -A INPUT -j ACCEPT -p icmpv6 --icmpv6-type neighbor-solicitation

ip6tables -A INPUT -j ACCEPT -p icmpv6 --icmpv6-type router-advertisement

ip6tables -A INPUT -j ACCEPT -p icmpv6 --icmpv6-type router-solicitation

 # ostatni wpis tylko dla routera, dla routera potrzebne również...

 # uruchomienie routingu IPv6

sysctl -w net.ipv6.conf.all.forwarding=1

 # albo trwale

echo "net.ipv6.conf.all.forwarding = 1" >> /etc/sysctl.d/ipv6_forwarding.conf

sysctl -p

Przykład zawansowanej konfiguracji: algorytm Knok-knok dla SSH

- Algorytm Knok-knok (puk-puk) polega na przepuszczaniu określonych datagramów tylko jeśli bezpośrednio przed nimi zaszło określone zdarzenie. Technikę można stosować dla IPv4 i IPv6 oraz dla różnych zastosowań i różnych metod wyzwalana np. wyzwalaczem mogą być kolejne pingu o określonych rozmiarach.
- W przykładzie pokazano jak zezwolić na nowe połączenie SSH tylko jeśli wcześniej nastąpiły próby połączenia TCP kolejno na porty 12345 a następnie 1234.
- Moduł *recent* pozwala na zapisywanie adresów IP i ich testowanie w różnych aspektach.
- Listy zapisanych adresów są dla przykładu dostępne przez pliki:
  - `/proc/net/xt_recent/KNOK1`
  - `/proc/net/xt_recent/KNOK2`

Przykład zawansowany konfiguracji: algorytm Knok-knok dla SSH

#nowe filtry KNOK1 i KNOK2

ip6tables -N KNOK1

ip6tables -N KNOK2

#knok 1 - usunięcie wpisów starszych niż 15s, a następnie dodanie adresu źródła

ip6tables -A KNOK1 -m recent --rcheck --seconds 15 --reap --name KNOK1

ip6tables -A KNOK1 -j DROP -m recent --set --name KNOK1

#knok2 - usunięcie wpisów starszych niż 30s, a następnie dodanie adresu źródła

ip6tables -A KNOK2 -m recent --rcheck --seconds 30 --reap --name KNOK2

ip6tables -A KNOK2 -j DROP -m recent --set --name KNOK2

#akceptacja SSH jeśli ostatnio (<30s) był stan KNOK2

**ip6tables -A INPUT -j ACCEPT -p tcp --dport 22 -m conntrack --ctstate NEW **
-m recent --rcheck --seconds 30 --reap --name KNOK2

#klasyfikator KNOK2 tylko po KNOK1 w czasie <15s

**ip6tables -A INPUT -j KNOK2 -p tcp --dport 1234 -m conntrack --ctstate NEW **
-m recent --rcheck --seconds 15 --reap --name KNOK1

#klasyfikator KNOK1

ip6tables -A INPUT -j KNOK1 -p tcp --dport 12345 -m conntrack --ctstate NEW

ufw - Uncomplicated Firewall

ufw reset

ufw default deny incoming

ufw default allow outgoing

ufw allow http,https

ufw allow 22/tcp

ufw allow 123/udp

ufw allow from 192.2.0.0/16 to any port 514 proto udp

ufw enable

ufw status verbose

Firewalld

systemctl enable firewalld

systemctl restart firewalld

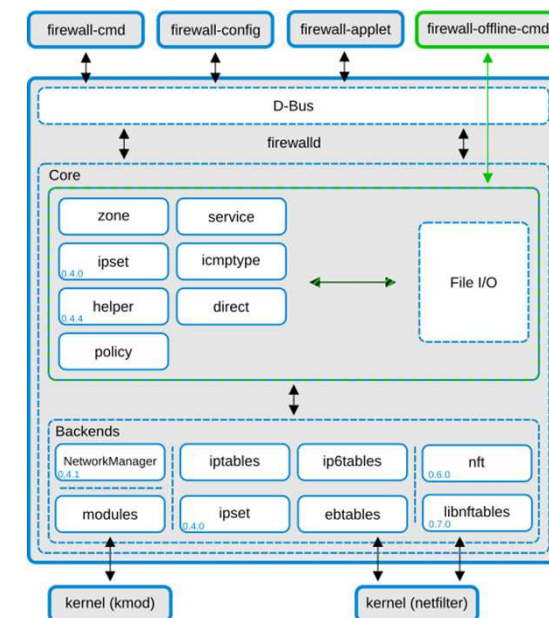
firewall-cmd --permanent --zone=public --add-service=http

firewall-cmd --permanent --zone=public --add-port=22/tcp

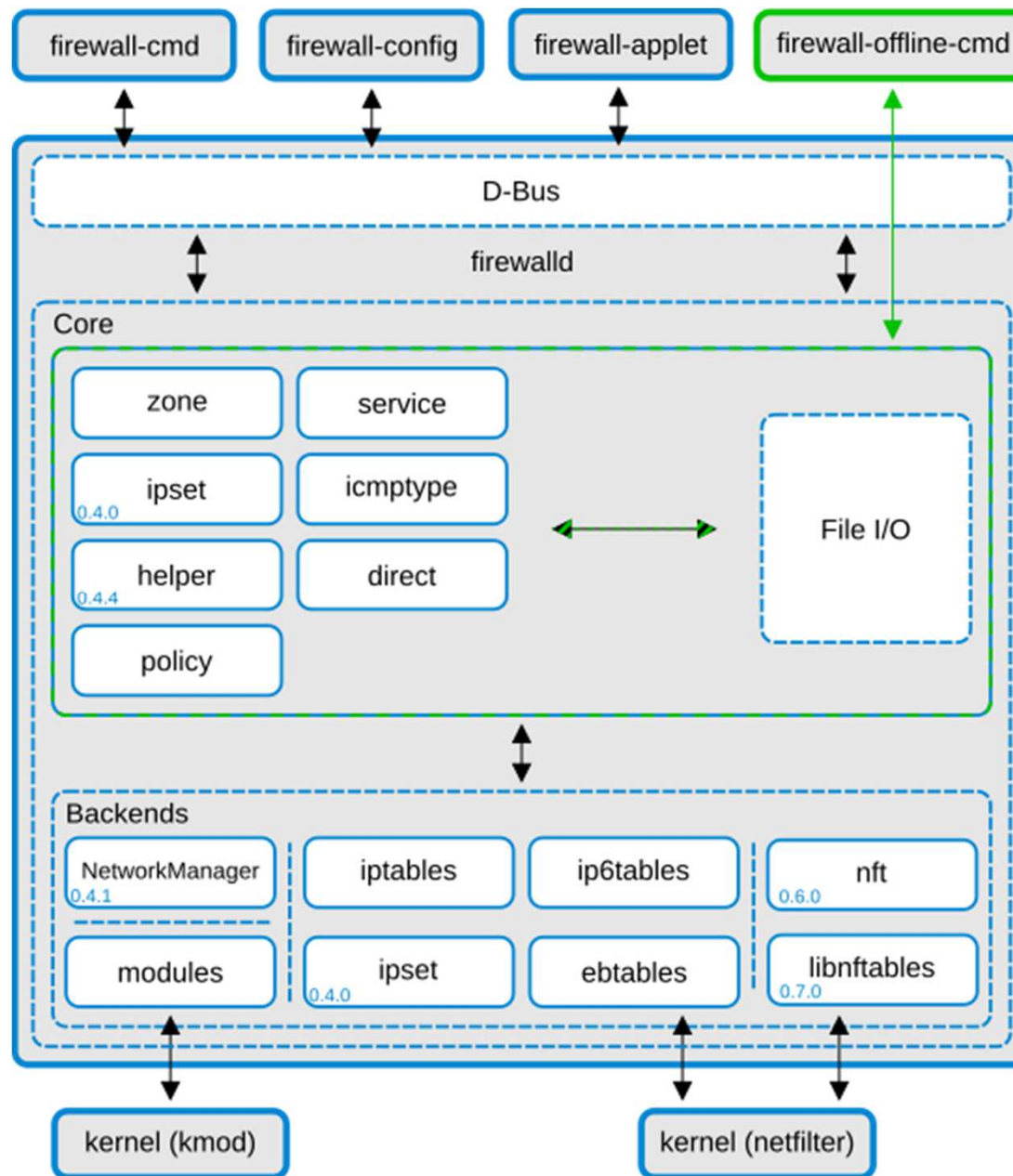
firewall-cmd --permanent --zone=public --add-port=123/udp

firewall-cmd --state

firewall-cmd --list-all-zones

Firewalld

Netfilter Tables

nftables

Krótką historia narzędzi do konfiguracji filtracji datagramów

1. **ipchains, ipfilter** (kernel 2.2 1998)
2. **iptables** (kernel 2.4 2001)

rozszerzone o:

- **ip6tables**
- **arptables**
- **ebtables**

rozbudowane o wygodne narzędzia

- **ufw** (Ubuntu, Debian)
  - **firewalld** (Red Hat)
3. **nftables** (kernel 3.13 2014)

nftables

Mocne strony:

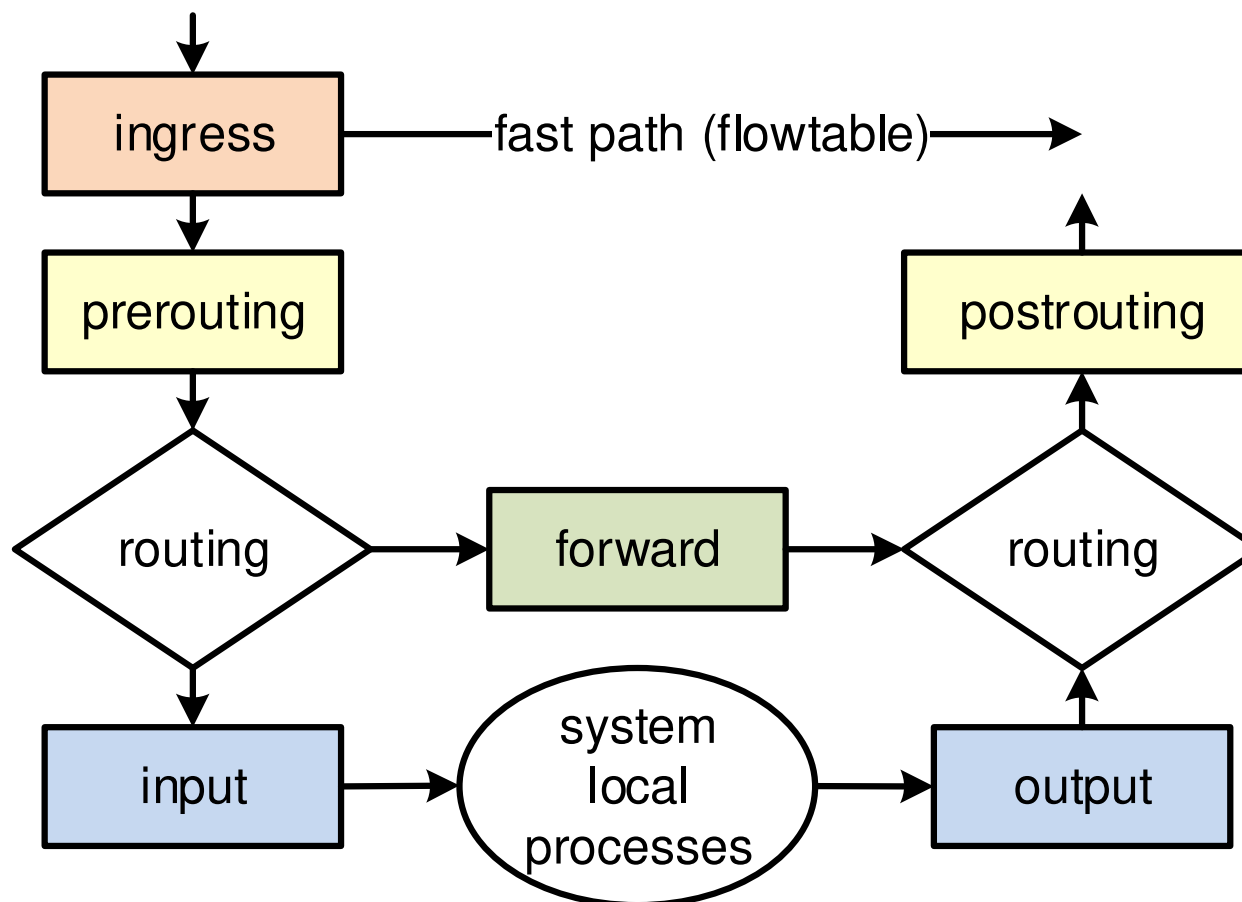
- Natywna obsługa w jądrze Linuksa
- Zachowuje znaną architekturę przepływu datagramów przy braku standardowych tabel i filtrów takich jak INPUT, FORWARD, OUTPUT
- Zastępuje iptables, ip6tables, arptables, ebtables, tylko jednym nft
- Umożliwia równoczesną obsługę IPv4 i IPv6
- Umożliwia konstruowanie złożonych akcji
- Obsługuje złożone struktury danych takie jak zbiory i słowniki
- Upraszcza liczbę reguł do sprawdzenia
- „Drastycznie” (cytat z twórców) zwiększa wydajność
- Wykorzystuje wieloprosesorowość SMP systemów
- Umożliwia optymalizację kodu i wprowadzanie nowych rozwiązań w *user space* bez konieczności modyfikowania jądra systemu

Słabe strony

- Nowa składnia (w odniesieniu do iptables)
- Konieczność ponownej implementacji narzędzi takich jak ufw i firewalld
  - firewalld już zrobione

nft Architektura przepływu i miejsc przechwytywania ruchu (ang. *hook*)

Hook **ingres** umożliwia przetwarzanie datagramów Layer2 jeszcze przed interpretacją Layer3 oraz realizację offloadingu fast path.

nft – składnia CLI / skrypt bash

```
#!/bin/bash
```

```
nft flush ruleset
```

```
nft add table inet firewall
```

```
nft add chain inet firewall incoming \  
    { type filter hook input priority 0 \; policy drop \; }
```

```
nft add rule inet firewall incoming ct state established,related accept
```

```
nft add rule inet firewall incoming ct state invalid drop
```

```
nft add rule inet firewall incoming tcp dport { ssh, http, https } accept
```

```
nft add rule inet firewall incoming icmp type echo-request accept
```

```
nft add rule inet firewall incoming icmpv6 type \  
    { echo-request, nd-neighbor-solicit, nd-router-advert } accept
```

```
nft add rule inet firewall incoming iif lo accept
```


nft – składnia skrypt nft

```
#!/usr/sbin/nft -f
```

```
define services = { ssh, http, https }  
define icmpv6ok = { echo-request, nd-neighbor-solicit, nd-router-advert }
```

```
flush ruleset
```

```
add table inet firewall  
add chain inet firewall incoming \  
    { type filter hook input priority 0; policy drop; }
```

```
add rule inet firewall incoming ct state established,related accept  
add rule inet firewall incoming ct state invalid drop  
add rule inet firewall incoming tcp dport $services accept  
add rule inet firewall incoming icmp type echo-request accept  
add rule inet firewall incoming icmpv6 type $icmpv6ok accept  
add rule inet firewall incoming iif lo accept
```


nft – składnia konfiguracja nft

```
#!/usr/sbin/nft -f
```

```
define services = { ssh, http, https }  
define icmpv6ok = { echo-request, nd-neighbor-solicit, nd-router-advert }
```

```
flush ruleset
```

```
table inet firewall {  
    chain incoming {  
        type filter hook input priority 0; policy drop;  
  
        ct state established,related accept  
        ct state invalid drop  
        tcp dport $services accept  
        icmp type echo-request accept  
        icmpv6 type $icmpv6ok accept  
        iif lo accept  
    }  
}
```


nft – <https://wiki.nftables.org>

Protokoły:

ip, ip6, inet

Operacje:

list, add, insert, replace, delete, flush

Tablice:

nft list tables

nft add table inet TABLE

nft list table inet TABLE

nft flush table inet TABLE

Łańcuchy reguł (filtry):

nft add chain inet TABLE INPUT { type filter hook input priority 0 \; }

nft flush chain inet TABLE INPUT

Reguły:

nft add rule inet TABLE INPUT tcp dport ssh counter accept

nft add rule ip FILTER INCOME icmp type echo-request ip length lt 1052 \

ip saddr 10.1.0.0/16 counter accept

nft list table ip FILTER INCOME -n -a

nft – Source Network Address Translation

SNAT:

```
nft add table nat
```

```
nft add chain nat postrouting { type nat hook postrouting priority 100 \; }
```

```
nft add rule nat postrouting ip saddr 192.2.0.0/16 oif eth0 snat 192.2.0.2
```

```
nft add rule nat postrouting oif eth0 masquerade
```

IPv6 NPTv6 (ang. IPv6-to-IPv6 Network Prefix Translation):

```
nft add table ip6 nat
```

```
nft add chain ip6 nat postrouting { type nat hook postrouting priority 100 \; }
```

```
nft add rule ip6 nat postrouting oif eth0 masquerade
```


nft – Destination Network Address Translation

DNAT:

```
nft add table nat
```

```
nft add chain nat prerouting { type nat hook prerouting priority \-100 \; }
```

```
nft add rule nat prerouting iif eth0 tcp dport { 80, 443 } dnat 192.2.0.2
```

```
nft add rule nat prerouting iif eth0 tcp dport 2222 redirect to 22
```

```
nft add rule nat prerouting iif eth0 tcp dport map \  
  { 22 : 192.2.0.1, 80 : 192.2.0.2, 443 : 192.2.0.3 }
```


SAMBA

SMB

CIFS

Samba - serwer plików i drukarek zgodny z usługami udostępniania zasobów w Windows

SMB – Server Message Block

CIFS – Common Internet File System

Atuty:

- Darmowy
- Kompatybilny z MS
- Dobrze skalowalny
- Prosty w konfiguracji

Konfiguracja:

- `/etc/samba/smb.conf`

#Bardzo prosta kompletna konfiguracja

[global]

workgroup = GRUPA

netbios name = SERWER

#Udostępnianie zasoby

[wspolny]

path = /home/wspolny

read only = no

guest ok = yes

force user = nobody

[prywatny]

path = /home/prywatny

read only = no

guest ok = no

valid users = jasio, kasia

Konto administratora domeny

- niezbędne do dodawania hostów do domeny.

```
smbpasswd -a root
```

New samba password: . . . .

Konta zwykłych użytkowników domeny

- tu bez prawa logowania się do systemu.

```
useradd -g users -d /home/jasio -s /bin/false jasio
```

```
smbpasswd -a jasio
```

New samba password: . . .

Uwaga: Hasła samby nie muszą i zwykle nie powinny być identyczne z hasłami systemowymi, szczególnie gdy mogą występować trudności z synchronizacją.

Obsługa sieci pod systemem Windows

- Przeglądanie sieci

NET VIEW

- Przeglądanie zasobów udostępnionych przez konkretny serwer

NET VIEW \\SERWER

- Synchronizacja czasu z serwerem o nazwie SERWER

NET TIME \\SERWER /SET /YES

- Przyłączenie zasobu sieciowego jako dysku H:

NET USE H: \\SERWER\WSPOLNY

- Przyłączenie zasobu sieciowego jako pierwszy wolny dysk

NET USE * \\SERWER\PUB

- Przyłączenie drukarki sieciowej

NET USE LPT1: \\SERWER\HP1200

Obsługa sieci pod systemem Linux

- Przeglądanie zasobów udostępnionych przez konkretny serwer

`smbclient -N -L SERWER`

- Podłączenie dysku sieciowego

`mount -t cifs -o guest //serwer/wspolny /mnt/public`

- Podłączanie z uwierzytelnianiem

**`mount -t cifs -o username=jasio -o password=tajne \
//serwer/wspolny /mnt/public`**